



← Forrige artikel

111 steder på Samsø, som du skal se

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 708

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Kaare Øster og Jens Øster-Mortensen

111 Steder på Samsø, som du SKAL se

Forlaget Frydenlund. 240 sider. Pris: 249,95 kroner.

Udkommer 13. juni 2024

Samsø med et glimt i øjet

Af Anne M. Sørensen

Det højeste punkt på det sydlige Samsø hedder Dyret. Højen blev under 2. Verdenskrig besat af de tyske nazister. De lagde samtidig beslag på stedets lokum, som ellers var beregnet til øgens arbejdere, og en lokal murermester opsatte derfor et skilt på dansk med ordlyden "Enden er nær".

Resterne af lokummet står stadig ved Dyret og anekdoten står at læse i bogen "111 steder på Samsø, som du SKAL se", skrevet af brødrene Kaare Øster og Jens Øster-Mortensen, der begge er født på Samsø og helt åbenlyst kender øen ud og ind. Sidstnævnte er endda mangeårig fotojournalist på øens eneste avis, Samsø-Posten.

Jeg er selv datter af en samsing, er kommet på øen hele mit liv og var desuden tilfældigvis på Samsø, da jeg fik bogen tilsendt til anmeldelse. Det har givet mig mulighed for at efterprøve nogle af de 111 anbefalinger, bogen indeholder. For selv om jeg synes, jeg kender øen virkelig godt, er der masser af overraskende oplysninger og jeg vil tro, at selv indfødte eller folk, der er bosat på øen, også vil kunne lære noget, de ikke vidste i forvejen. For vi hører både om skibsforslis, forarmede daglejere og fremsynede bønder. Og om konger, bisper og familier med 17 børn. Ja, vi kommer faktisk rundt i mange hjørner af Samsøs kulturhistorie.

Samsø har været beboet i 9.000 år, og man kan stadig finde spor af bopladser fra den ældre stenalder blandt andet omkring Stauns Fjord. Det er betagende at tænke på, at mennesker fra Maglemose- og Ertebøllekulturerne for meget længe siden har færdedes langs de samme kyster,



hvor vi nu går aftentur. Lige så fascinerende er det, at Samsø i vikingetiden var rigets midtpunkt og derfor samlingssted for de jævnlige vikingetrafik. Men ikke nok med det. Øen var en strategisk base, hvorfra det lykkedes vikingerne at kontrollere trafikken i såvel Kattegat, Storebælt og Lillebælt.

I dag er Samsø først og fremmest natur, og den optræder i alle afskygninger i bogen. Især kan man mærke, at det smukke og uberørte område omkring Stauns fjord står forfatterens hjerter nær. Det er nemt at forstå. Her kan man gå mange ture og stadig opleve noget nyt i det særprægede landskab med de mange holme og et rigt fugleliv. Flere af ruterne kendte jeg slet ikke, men det gør jeg nu og tak for det.

Også Nordøens Ballebjerg og Issehoved, skabt af istidens masser, får den plads, de fortjener med personlige historier om at trille påskeæg ned ad de stejle bakker eller sætte fra på en kælk i snefyldte vintre.

Men der er også lagt vægt på det nutidige og flere af øens gallerier og sjove butikker er nævnt, såsom den blandede landhandel og café Søster Sidevind i Besser. Det kan måske godt virke lidt tilfældigt, hvem af Samsøs mange permanente tilbud, der har fundet nåde for forfatterens øjne, men lad det nu ligge.

Bogens styrke er dens blanding af anekdoter, humor, historie, personlige oplevelser og pudseløjerlige oplysninger. Var Holger Drachmann simpelthen den første turist på Samsø? Spøger det på øen? Og fik Josef Stalin, Harry S. Truman og Winston Churchill virkelig leveret emmentalerost fra mejeriet Madebjerggård i Besser under Potsdamkonferencen i 1945?

Der er hele tiden krydshenvisninger og koordinater til de 111 seværdigheder, der hver især blot fylder en side plus endnu en side til et foto. Bogen kan derfor også benyttes som opslagsværk og medbringes på turene rundt på øen, for der er kort med seværdighedernes placering. Det er sjovt, at Jens Øster-Mortensens arbejdsplads, Samsø-Posten, er udnævnt til én af øens seværdigheder som dagbladet, der har overlevet alle. Avisen har i øvrigt flittigt dækket debatten om regeringens ikke skrinlagte planer om en firesporet motorvej fra Kalundborg, gennem det fredede Røsnæs og tværs over Samsø for at ende i Hou. Vi får i bogen den relevante oplysning, at de fleste samsinger er imod det vanvittige projekt. Naturligvis. Må det dø i stilhed.

[Historie-online.dk, den 11. juni 2024]

← [Forrige artikel](#)

SE RELATEREDE ARTIKLER



VEJLE I KUNSTEN - KUNSTEN I VEJLE



NÆSTVED MUSEUM 1917-2017



BOLLER SLOT I 650 ÅR